

צריכים פונה, ודברי תורה צריכים להתקן בגוף ורצון כאחד. קם אותו יהודי והתלבש, וישב אצל רבי יהודה ואמר, אשריכם הצדיקים שעוסקים בתורה יומם ולילה.

אמר לו רבי יהודה, עכשו שכונת עצמך, אמר דברך שנתחבר כאחד, שהרי דברי תורה צריכים תקון הגוף ותקון הלב, ואם לא - במטתי הייתי שוכב, ובלבי הייתי אומר דברים. אלא הרי שנינו, שאפלו אחד שיושב ועוסק בתורה, השכינה מתחברת עמו, ומה שכינה כאן ואני שוכב במטתי?! ולא עוד, אלא שצריכים צחות.

ועוד, שכל בן אדם שקם לעסק בתורה מחצות הלילה, כשמתעוררת רוח צפון [במחצות הלילה], הקדוש ברוך הוא בא להשתמש עם הצדיקים בגן עדן. והוא וכל הצדיקים שבגן, כלם מקשיבים [לו, ומקשיבים] לאותם דברים שיוצאים מפיו. ומה הקדוש ברוך הוא וכל הצדיקים שמתעוררים לשמע דברי תורה בשעה הזו, ואני אהיה שוכב במטתי?! אמר לו, כעת אמר דברך.

אמר לו, שאלתי על מה שאמרת בפסוק הנה [סוד של אבן השתייה שאמרת], והאבן הזאת אשר שמתי מצבה יהיה בית אלהים, שזו אבן השתייה, [עכשו שמשיב לך] איך אפשר? שהרי אבן השתייה טרם שנברא העולם היתה, וממנה נשתל העולם, ואתה אמרת אשר שמתי, שמשמע שיעקב שם אותה כעת, וכתוב ויקח את האבן אשר שם מראשותיו?

ועוד, שיעקב בבית אל הנה, והאבן הזו היתה בירושלים.

מלי דאורייתא בעיין פונה. ומלין דאורייתא בעאן לאתתקנא בגופא ורעותא כחדא. קם ההוא יודאי ואתלבש, ויתיב לגביה דרבי יהודה, ואמר זכאין אתון צדיקאי דמשתדלי באורייתא יומא ולילי.

אמר ליה רבי יהודה השתא דכוונת גרמך, אימא מילך דנתחבר כחדא. דהא מלי דאורייתא בעיין תקונא דגופא ותקונא דלבא. ואי לאו בערסאי שכיבנא ובלבאי אמרנא מלין. אלא הא תנינן דאפילו חד דיתיב ולעי באורייתא שכינתא אתחברת בהדיה, ומה שכינתא הכא ואנא שכיב בערסאי. ולא עוד אלא דבעיין צחותא.

ותו דכל בר נש דקם למלעי באורייתא מפלגו ליליא כד אתער רוח צפון [בפלגו ליליא] קדשא בריך הוא אתי לאשתמשע עם צדיקאי בגנתא דעדן. והוא וכל צדיקאי דבגנתא כלהו צייתין [להו וצייתין] לאלין מלין דנפקי מפומיה. ומה קדשא בריך הוא וכל צדיקאי מתעוררין למשמע מלי דאורייתא בשעתא דא ואנא אהא שכיב בערסאי. אמר ליה השתא אימא מילך.

אמר ליה שאילנא על מה דאמרת בפסוקא דא [רוא דאבן שתייה דאמרת] והאבן הזאת אשר שמתי מצבה יהיה בית אלהים דדא אבן שתיה. [השתא דציית למלי] הנה אפשר, דהא אבן שתיה עד לא אתברי עלמא הות ומנה אשתיל עלמא, ואת אמרת אשר שמתי, דמשמע דיעקב שוי לה השתא. וכתוב ויקח את האבן אשר שם מראשותיו.

ותו דיעקב בבית אל הנה ואבנא דא הות בירושלם. אמר ליה כל ארעא דישראל אכפל תחותוי וההוא אבן תחותיה הות. אמר

אמר לו, כל ארץ ישראל
התקפלה תחתיו, ואותה אבן
תחתיו היתה. אמר לו, אשר שם
כתוב, וכתוב והאבן הזאת אשר
שמתי מצבה. אמר לו, אם ידעת
הדבר - אמר אותו.

פתח ואמר, (תהלים יז) אני בצדק
אחזה פניך אשבעה בהקיץ
תמונתך. דוד המלך, החביבות
והדבקות שלו היתה באבן
הזאת, ועליה אמר (שם קיח) אבן
מאסו הבונים היתה לראש פנה.
וכשרצה להסתכל במראה פבוד
רבונו, נטל אבן זו בידו בתחלה,
ואחר כך נכנס.

משום שכל מי שרוצה להראות
לפני רבונו, לא נכנס אלא עם
אבן זאת, שכתוב (ויקרא יג) בזאת
יבא אהרן אל הקדש. ודוד
משבח עצמו ואומר, אני בצדק
אחזה פניך. וכל השתדלותו של
דוד להראות באבן זאת פראוי
כלפי מעלה.

בא ותראה, אברהם תקן תפלת
הבקר והודיע טוב רבונו בעולם,
ותקן אותה השעה בתקוניה
פראוי, שכתוב (בראשית כב) וישכם
אברהם בבקר. יצחק תקן תפלת
מנחה, והודיע בעולם שיש דין
ויש דין שיכול להציל ולדון את
העולם.

יעקב תקן תפלת ערבית,
ובשביל התפלה הזו שתקן מה
שלא תקן בן אדם מקדם לזה
פראוי, לכן שבח את עצמו ואמר
והאבן הזאת אשר שמתי מצבה.
שעד אותה שעה לא תקן אותה
אחר כמותו.

ורבן ויקח את האבן אשר שם
מראשותיו וישם אותה מצבה. מה
זה מצבה? שהיתה נפולה,
והקים אותה. ויצק שמן על
ראשה. שהרי ביצק תלוי הדבר
לעשות יותר מכל בני העולם.

ליה אשר שם פתיב. וכתוב והאבן הזאת
אשר שמתי מצבה. אמר ליה אי ידעת מלה
אימא לה.

פתח ואמר, (תהלים יז) אני בצדק אחזה פניך
אשבעה בהקיץ תמונתך. דוד מלכא
חביבותא ודבקותא דיליה בהאי אבן הוה.
ועלה אמר (תהלים קיח) אבן מאסו הבונים היתה
לראש פנה. וכד בעא לאסתפלא בחיזו יקרא
דמריה, נטל להאי אבן בידיה בקדמיתא
ולבתר עייל.

בגין דכל מאן דבעי לאתחזאה קמי מריה,
לא אעיל אלא בהאי אבן. דכתוב, (ויקרא
יג) בזאת יבא אהרן אל הקדש. ודוד משבח
גרמיה ואמר אני בצדק אחזה פניך. וכל
אשתדלותיה דדוד לאתחזאה בהאי אבן
פדקא יאות לגבי דלעילא.

תא חזי, אברהם אתקין צלותא דצפרא
ואודע טיבו דמאריה בעלמא. ואתקין
ההיא שעתא בתקוניהא פדקא יאות דכתוב,
(בראשית כב) וישכם אברהם בבקר. יצחק אתקין
צלותא דמנחה ואודע בעלמא דאית דין ואית
דיין דיכול לשזבא ולמידן עלמא.

יעקב אתקין צלותא דערבית, ובגין צלותא
דא דאתקין מה דלא אתקין בר נש
מקדמת דנא פדקא יאות. בגין כך שבח
גרמיה ואמר (דף עב ע"ב) והאבן הזאת אשר
שמתי מצבה. דעד ההיא שעתא לא שוי לה
אחרא כנותיה.

ובגין כך ויקח את האבן אשר שם
מראשותיו וישם אותה מצבה. מאי
מצבה דהוה נפילה ואוקים לה. ויצוק שמן
על ראשה. דהא ביצק תליא מילתא למעבד
יתיר מכל בני עלמא. אתא רבי יהודה